

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
EU&Projekt@lbst.dk

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar om etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-27

Landbrugsstyrelsen har den 23. december 2022 sendt udkast til bekendtgørelse og vejledning om etableringsstøtte til unge landbrugere i høring (j.nr. 22-0162-000055). Hermed fremsendes høringssvar fra Landbrug & Fødevarer. Høringssvaret er udarbejdet i samarbejde med Landbo Ungdom, og der er modtaget faglige input fra bl.a. SEGES Innovation og DLBR-konsulenter. Vi har også haft en tæt dialog med Dansk Gartneri.

Reglerne er sendt i høring meget kort tid før ordningens åbning, og de endelige regler vil først ligge fast og blive kendt ved ordningens åbning. Vi vil forbeholde os ret til at vende tilbage, såfremt det viser sig, at der er behov for justering af nærværende høringssvar efter høringsfristens udløb.

Landbrug & Fødevarer vil også opfordre til, at der gennemføres en meget grundig informationsindsats op til ordningens åbning om mindre end 3 uger. Der er et stort ønske om, at Landbrugsstyrelsen kommer ud i landet og orienterer om alle detaljerne i den nye ordning til både unge landbrugere og rådgivere. Det er også vigtigt, at Landbrugsstyrelsen stiller ressourcer til rådighed, så ansøgere og rådgivere kan få vejledning og afklaring på spørgsmål, når de henvender sig med helt konkrete spørgsmål til Landbrugsstyrelsen. Ikke mindst fordi det er en helt ny ordning, og fordi de konkrete betingelser er kommet med kort varsel.

Landbrug & Fødevarer bakker op om en etableringsstøtteordning til unge landbrugere. Det er vigtigt, at EU's landbrugspolitik understøtter et generationsskifte i landbrugserhvervet, som det også er vedtaget i aftalen om grøn omstilling af landbruget fra oktober 2021.

Vi savner dog fortsat en overgangsordning for de unge landbrugere, der har fået tilskud under den tidligere femårige ordning under EU's landbrugspolitik 2014-2022, men hvor ansøgerne ikke endnu har fået udbetalt tilskuddet alle fem år. Landbrug & Fødevarer vil fortsat opfordre til, at alle ansøgere, der allerede har fået støtte via den gamle ordning, selv vil kunne vælge, om de ønsker at gå over i den nye ordning eller blive i den gamle. Nogle ansøgere fra den gamle ordning er blevet stillet fem års tilskud i udsigt, men kan måske ikke leve op til kravene i den nye ordning. Det kan være fordi, de fylder 41 inden ansøgningsrunden åbner, fordi de har etableret sig for mere end 4 år siden eller fordi de har problemer med at opfylde andre af de nye grundkrav, der indføres fra 2023. Det bør kunne håndteres, så det ikke kommer ansøgerne til gene, at der i 2023 gennemføres en landbrugsreform.

Hovedbudskaberne i Landbrug & Fødevarers høringssvar er:

- Uddannelseskrauet bør udvides, så ansøgere med praktisk erfaring, andre erhvervsuddannelser og højere uddannelser i fx økonomi, jura og virksomhedsledelse, automatisk er kvalificerede. Som minimum bør alle ansøgere, der mangler noget af den 5-årige støtte fra tidligere kunne opnå tilsagn. (§2, stk.1, pkt. 6)

- Krav om virksomhedspant til Landbrugsstyrelsen bør udgå. (§10, stk. 2, pkt. 3)
- Et skifte i CVR-nummer eller en – evt. midlertidig - ændring i arbejdskraftbehov, der er sagligt begrundet, bør ikke kunne lede til totalt bortfald af tilsagn. Det bør også tages med i vurderingen hvor lang tid "projektet" har været opretholdt, så en delvis opretholdelse ikke leder til totalt bortfald. (§14, stk. 4)
- Definitionen af en etablering skal udvides, så der ikke kun ses på "tinglysning af en købsaftale eller et endeligt skøde" (§2, stk. 1, pkt.5)
- Der bør det første år kunne gives tilskud til tidligere etableringer, der går 5 år tilbage (§2, stk. 1, pkt. 5)
- Opretholdelsesperiode bør starte, når etableringen er gennemført (udbetalingsanmodning er indsendt) og ikke først fra datoen for slutudbetaling. (§8, stk. 1)
- Der bør være mulighed for at udvide projektperioden, hvis man ikke er klar til at indsende udbetalingsanmodning efter et år. (Alternativt kan tilsagnsperioden generelt udvides med 1 år eller indtil udbetalingsanmodning er indsendt) (§5)
- Der bør i prioriteringsmodellen tages højde for de ansøgere, der kun har mulighed for at søge i et givet år (pga. alder, etableringstidspunkt eller andet), så de prioriteres før ansøgere, der vil have mulighed for at søge i et efterfølgende år. Det er afgørende, at man har mulighed for at ansøge i en ny ansøgningsrunde, hvis man ikke bliver prioriteret. (§4)
- Der mangler generelt klare definitioner og konsekvent terminologi.

Derudover er det naturligvis helt afgørende, at Landbrugsstyrelsen sikrer hurtig sagsbehandling af både ansøgning og tilsagn samt udbetalingsanmodning. Og det skal kommunikeres klart til ansøgerne, hvordan og hvornår kontrol af ordningen vil ske.

Endelig er det vigtigt, at Landbrugsstyrelsen kommunikerer helt klart omkring vigtigheden af ansøgningstidspunktet. Ikke mindst fordi tidligere ordning har forholdt sig til ansøgningsåret og ikke ansøgningstidspunktet. I lyset af den store vigtighed af det konkrete ansøgningstidspunkt er det også vigtigt, at det kan håndteres, hvis ansøgningssystemet TastSelv er nede eller der på anden måde er tekniske problemer med ansøgningsprocessen.

Ordningen er en ny ordning under et nyt EU-regelsæt og nye tiltag som fx den CAP-strategiske plan. Derfor vil Landbrug & Fødevarer gerne opfordre til, at eksisterende og løbende afklaringer fra EU-Kommissionen, som Landbrugsstyrelsen har opnået om etableringsstøtten til unge landbrugere, lægges på Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Hensigten er at skabe gennemsigtighed omkring det bagvedliggende EU-regelgrundlag og de afklaringer, der er opnået med Kommissionen.

I det følgende vil vi først gennemgå kommentarer til de enkelte bestemmelser i bekendtgørelsen. Herefter vil vi kommentere vejledningen.

1. Kommentarer til bekendtgørelse

Definitioner og anvendelse af konsekvent terminologi

Der mangler helt generelt klare definitioner i bekendtgørelsen. Hvad er definitionen på en ung landbruger? En landbrugsbedrift? En etablering? Et projekt? En bedriftsleder? En driftsleder? Hvilken type af investering lever op til bekendtgørelsens krav?

Det er også vigtigt, at der anvendes en konsekvent terminologi. Overskriften på § 2 er "Ansøgningsbetingelser" og under overskriften "beregning af tilskud" kan man i § 8 finde yderligere "betingelser" samt "forpligtelser". I § 9 Ansøgningsbetingelser nævnes også "krav", "kriterier" og

”betingelser”. Det er afgørende, at der er samme sprogbrug, da ordvalget har betydning for sanktioner, bortfald af tilsagn og tilskud eller mulighed for nedsættelse.

Årligt arbejdskraftbehov (§2, stk. 1, pkt. 3)

Det er vigtigt, at det er nemt for ansøgere og rådgivere at beregne arbejdskraftbehov hos ansøgeren. Både på ansøgningstidspunktet og i hele den periode, hvor der er krav om et givet arbejdskraftbehov. Der bør derfor indskrives eksempler på beregning af arbejdskraftbehovet i vejledningen.

Det er en udfordring for en række mindre ansøgere at fx arbejdstimer i gårdbutik og lignende ikke kan tælle med.

Tilskud til tidligere etableringer (§2, stk. 1, pkt. 5)

Det er positivt, at det er muligt at være etableret 4 år før ansøgning, da det er vigtigt, at en række af de landmænd, der har modtaget støtte under den gamle ordning, fortsat kan være med.

I det første ansøgningsår er der dog behov for, at man tillader etableringer, der er op til 5 år gamle på ansøgningstidspunktet. Det skyldes bl.a., at der er en række unge landbrugere, der ikke har fået alle fem år under den tidligere ordning, der har behov for at kvalificere sig til den nye ordning, selvom de har etableret sig/tinglyst købsaftaler/skøder i mellem fx maj 2018 og april 2019.

Landbrug & Fødevarer vil derfor foreslå, at der accepteres op til 5 år gamle etableringer i det første ansøgningsår. Efter dette første ansøgningsår kan man sætte grænsen tilbage til 4 år, men det første år er det vigtigt som en del af en overgangsordning, at der kan gives støtte til etableringer tilbage fra 2018.

Tinglysningstidspunkt (§ 2, stk. 1, nr. 5)

Det anføres i bestemmelsen, at en købsaftale eller et endeligt skøde ikke må være blevet tinglyst mere end 4 år før ansøgningstidspunktet. Der savnes dog en klar melding om, hvordan det håndteres i praksis.

Landbrug & Fødevarer mener, at der bør indføres en bestemmelse om at der er mulighed for at tage udgangspunkt i andre datoer end tinglysningstidspunktet, som beskrevet i §2, stk.1, nr. 5.

Vi har tidligere gjort Landbrugsstyrelsen opmærksom på, hvorfor tinglysning af en købsaftale er uegnet som eneste grundlag for etableringsstøtten. Herunder fordi store dele af handlerne sker ved overtagelse af et aktie- eller anpartsselskab, hvorved der ikke vil ske tinglysning. Det vil fratage unge landbrugere muligheden for at købe sig ind i eller overtage en eksisterende virksomhed i selskabsform.

Dertil kommer, at der i en aftale om f.eks. en fast ejendom først kan være lyst et betinget skøde og så et endeligt skøde. I det tilfælde er Landbrug & Fødevarer i tvivl om, om man vil kunne finde datoen for begge tinglysninger. Såfremt det ikke er muligt, er vi i tvivl om, hvilken dato fremstår som tinglysningsdatoen i tingbogen. Overgang fra betinget skøde til endeligt skøde sker så vidt vides alene ved påtegning.

Derudover er der yderligere en overtagelsesdato i skødet at forholde sig til. Det er både muligt og sædvanligt at tinglyse et betinget skøde i god tid inden overtagelsen, men den retlige og faktiske overtagelse er først på den anførte overtagelsesdato. Er det tidspunktet for selve tinglysningen eller overtagelsen, der anvendes?

Landbrug & Fødevarer opfordrer Landbrugsstyrelsen til at definere begrebet, og i vejledningen vise landbrugere og konsulenter, hvordan de finder den korrekte dato i tinglysningsystemet. Samt skabe mulighed for at kunne dokumentere etablering på andre måder, når der er tale om andre former for etableringer.

Uddannelseskraft (§2, stk.1, pkt. 6)

Landbrug & Fødevarer mener, at uddannelseskraften bør udvides, så ansøgere med anden uddannelse end faglært landmænd eller gartner automatisk kan kvalificere sig til ordningen. Der er mange veje, der leder til landmandsfaget, og det bør ordningen afspejle. Der er behov for mange kompetencer i moderne landbrug. Derfor bør ansøgere med f.eks. andre erhvervsuddannelser, højere uddannelser f.eks. økonomi, jura og virksomhedsledelse m.m., automatisk være kvalificerede. Som minimum bør alle ansøgere, der mangler noget af den 5-årige støtte fra tidligere, kunne opnå tilsagn. Dertil kommer, at praktisk erfaring som landmand bør kunne give adgang efter en konkret vurdering. Rent praktisk vil Landbrug & Fødevarer opfordre til, at en række uddannelser listes op i vejledningen og dermed er forhåndsgodkendte.

Ordet "succesfuld" bør udgå af bestemmelsen, da det er et ukonkret værdiladet ord.

Overgangsordning (§2, stk. 2 + §7)

Alle ansøgere, der ikke har fået fulde 5 år på tidligere ordning, bør kvalificere sig til det nye tilskud. Helt generelt mener Landbrug & Fødevarer, at de unge landbrugere alternativt skulle have haft mulighed for at få de sidste år af den gamle ordning.

Digital underskrift og forretningsplan (§3)

Det er uhensigtsmæssigt, at sælger skal bekræfte en købsaftale med digital signatur. Henset til at der ikke kan ske udbetaling før tinglysning er sket, kan der ikke på baggrund af en købsaftale ske nogen fejludbetaling. Vi vil foreslå, at købsaftalen vedlægges i underskrevet stand til ansøgningen. Det bør fremgå af bekendtgørelsen, at dokumentation for uddannelse skal vedlægges.

Kravene til det nærmere indhold af forretningsplanen bør fremgå af vejledningen, jf. artikel 75, stk. 3 i forordning 2021/2115. Det bør fremgå, at forretningsplanen ikke er bindende i hele opretholdelsesperioden, men kun gældende på ansøgningstidspunktet. Eksempelvis kunne det tænkes, at der skiftes til en anden afsætningskanal, hvorfor forretningsplanen ikke må være bindende for dette.

Prioritering (§4)

Der må forventes et stort antal ansøgere i ordningens første år – bl.a. fordi der ikke er lavet en overgangsordning for de ansøgere, der ikke har fået alle fem år i den tidligere ordning - og Landbrug & Fødevarer vil opfordre til at man fremrykker midler, der allerede er øremærket ung landbrugerstøtte, såfremt der er overansøgning, så flest muligt kan opnå tilskuddet i 2023. Da tilskuddet ydes under det danske landdistriktsprogram, der er flerårigt, så bør man udvise fleksibilitet i forhold til de bevillingsmæssige rammer.

Såfremt Landbrugsstyrelsen skal gennemføre en prioritering af ansøgningerne, så bør der tages hensyn til om ansøgere i år – fx pga. alderskravet, etableringstidspunktet eller andet – ikke vil være støtteberettiget i efterfølgende runder. I så fald bør de prioriteres forud for ansøgere, der vil have en mulighed for at søge igen.

Projektperiode på 1 år (§5 + §10)

Der er tale om en upræcis formulering. Det kan være en udfordring for ansøgerne, at projektperioden kun er et år, da der ikke er mulighed for forlængelse. Der bør være en mulighed for at kunne indsende en udbetalingsanmodning selv om man ikke er klar til at færdigmelde etableringen inden for et år.

Landbrug & Fødevarer vil foreslå, at projektperioden bliver på 2 år eller indtil den dag, hvor udbetalingsanmodningen indsendes.

Som minimum bør der indskrives en dispensationsadgang, såfremt Tast Selv ikke virker.

Den efterfølgende treårige opretholdelsesperiode bør starte umiddelbart, når udbetalingsanmodningen er indsendt.

Beregning af tilskud (§6)

Bør beløbet ikke været opført i danske kroner i stedet for euro?

Opretholdelsesperiode (§8)

Opretholdelsesperioden bør tælles fra den dato, hvor projektperioden slutter. Det vil sige, når man indsender slutudbetalingsanmodning og ikke først, når pengene er udbetalt.

Den tilgang, der er lagt op til, skaber et hul mellem projektperiode og opretholdelsesperiode. Ansøger har desuden ikke indflydelse på, hvornår opretholdelsesperioden gælder. Såfremt udbetalingsstiden trækker ud, så forlænges den tilhørende opretholdelsesperiode tilsvarende. Det giver ikke mening.

Hvis man fastholder, at datoen er udbetalingsdatoen, så bør Landbrugsstyrelsen kunne garantere en udbetaling inden for max 30 arbejdsdage, så man er garanteret at opretholdelsesperioden starter senest 30 dage efter indsendelse af udbetalingsanmodning.

Derudover bør det overvejes, hvad der vil gælde, hvis der behov for at skifte CVR-nummer på grund af uforudset udvikling, eller hvis der midlertidigt fx må ske sanering af en ejendom som følge af fx husdyrsygdomme. Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at der er en mellemting mellem fuld opretholdelse og fuld tilbagebetaling.

Der bør fastsættes en proportionel nedsættelse af tilskud for manglende opretholdelse i opretholdelsesperioden, jf. det EU-retlige proportionalitetsprincip. Der henvises til afsnit 5 i U.2014B.227 EU-rettens proportionalitetsprincip, som er skrevet af Niels Fenger (Folketingets Ombudsmand). I ordningerne Miljø- og Klimateknologi 2022 og Økologisk Investeringsstøtte 2022 er der for eksempel fastsat regler, hvorefter der foretages en proportionel nedsættelse af tilskuddet afhængigt af, hvor længe investeringen er opretholdt (80 procent nedsættelse, hvis opretholdelsen alene har varet mellem 1 og 18 måneder, og 40 procent, hvis opretholdelsen alene har varet mellem 18 og 36 måneder). Den foreslåede bestemmelse udgør dermed en ubegrundet forskelsbehandling i forhold til tidligere ordninger under søjle 2.

Skiltning (§9 + §15)

Anvendelsen af ordet "skiltning" giver indtrykket af, at der skal opstilles et fysisk skilt. Men så vidt vi kan læse af bekendtgørelse og vejledning, så er der udelukkende tale om, at der skal informeres om tilskuddet på erhvervsmæssig hjemmeside og sociale medier.

Det fremgår af bekendtgørelsen, at der maksimalt kan gives en sanktion på 1%, dvs. på 7450 kr. og ikke 50.000 kr. Det bør fremgå - i hvert fald af vejledningen. Der bør også skabes mulighed for at rette op på evt. manglende skiltning, så sanktion kan undgås.

Bedriftsleder/driftsleder (§10 stk. 2)

I bekendtgørelsen oplystes betingelser for at være "driftsleder", mens man i henhold til § 11, stk. 3, nr. 2 skal indsende dokumentation for, at man er "bedriftsleder". Er der forskel på at være driftsleder og bedriftsleder?

Landbrug & Fødevarer vil foreslå, at bekendtgørelse og vejledning ensrettes i forhold til ordlyden.

Stemmeandel på minimum 50 pct. (§10 stk. 2 nr. 2)

Det foreslås, at der tilføjes til denne bestemmelse, at dette kun gælder for selskaber, og ikke enkeltmandsejede virksomheder mv.

Tinglysning af virksomhedspant (§10 stk. 2 nr. 3)

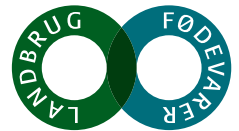
Landbrugsstyrelsen kræver tinglyst virksomhedspant i fast ejendom, maskiner eller besætninger i forbindelse med etableringen. Af vejledningen fremgår det, at dette pant kan stå yderst i prioritetsrækkefølgen ved etableringen, og at formålet hermed er sikring af et eventuelt tilbagebetalingskrav.

Landbrug & Fødevarer vil opfordre til at kravet om tinglysning af virksomhedspant i §10, stk. 2 nr. 3 udgår. Med et krav om tinglysning af virksomhedspant, så risikerer man, at bankerne ikke ser på ordningen som en etableringsstøtte, men som et lån, hvor pengene kun er sikret efter opretholdelsesperiodens udløb. Det vil sige efter mere end fire år. Dermed opnår man ikke formålet med ordningen, der ifølge udkastet til vejledning er at styrke økonomien hos den unge landmand med en forhøjet egenkapital.

Landbrug & Fødevarer finder heller ikke, at virksomhedspant er nødvendigt, når der er tinglyst i fast ejendom, jf. det EU-retslige proportionalitetsprincip. Her vil der være mulighed for inddrivelse via de almindelige regler for inddrivelse og modregning. Landbrug & Fødevarer vil gerne vide, om der er hjemmel til at kræve virksomhedspant i forordninger eller den CAP-strategiske plan?

Landbrugsstyrelsen anfører, at der skal være en udløbsdato på det tinglyste virksomhedspant. Det bør anføres præcist, hvilken dato tinglysningen skal løbe fra – såfremt kravet fastholdes. Landbrug & Fødevarer vil gerne vide, om det generelt er teknisk muligt at få et virksomhedspant til at udløbe? De tinglysninger, Landbrug & Fødevarer kender til, skal man aktivt afmelde i tinglysningssystemet. Har Landbrugsstyrelsen undersøgt, om det er muligt for ansøger alene at tinglyse virksomhedspant? I tilfælde af det ikke er muligt, at kun ansøger skal ansøge/underskrive en tinglysning, har Landbrugsstyrelsen så taget højde for et system, der kan håndtere dette med kort varsel?

En yderligere udfordring med et pant er, hvis der bliver uventet behov for ny likviditet, og denne kun kan pantsikres efter virksomhedspantet fra Landbrugsstyrelsen. I så fald er den ekstra likviditet pludselig meget svær at finde, for den er reelt ikke sikret ret godt. I den situation vil man yderligere stå med en risiko for afvikling, og dermed manglende arbejdstid i virksomheden, hvilket vil medføre tilbagebetaling. Det er dog muligt at løse dette ved, at Landbrugsstyrelsen tilbyder at rykke for ny bank-, Vækstfond- og/eller realkreditgæld. Dette vil være formålstjenligt og i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet, at Landbrugsstyrelsen vil acceptere og medvirke til en nedrykning, så landbrugere, der ikke har virksomhedspant på ansøgningstidspunktet, ikke efterfølgende bliver

afskåret herfra som følge af Landbrugsstyrelsens pant. Hvis der skulle opstå behov for yderligere likviditet i opretholdelsesperioden, skal alle foranstående panthavere spørges i forhold til, om der må bevilliges yderligere likviditet. Har Landbrugsstyrelsen i deres system, mulighed for at give et sådant tilsagn med kort varsel?

Landbrug & Fødevarer foreslår derfor – såfremt det vælges at fastholde kravet - at det tilføjes, at pengeinstitut kan kræve, at virksomhedspantet rykker i tilfælde af behov for yderligere likviditet, hvis Landbrugsstyrelsen finder at der er hjemmel for §10 stk. 2 nr. 3. Endelig bør det anføres, hvad der skal pantsættes og for hvilken værdi. Bestemmelsen bør ligeledes rykkes ned i sin egen paragraf, da det ikke er relevant som led i etableringen.

Udbetaling (§11)

Tilsagnshaver skal i forbindelse med udbetalingsanmodningen erklære, at etableringen er afsluttet og gennemført i overensstemmelse med tilsagnet. Der bør være en mulighed for at notere evt. begrundede afvigelser, når man søger om udbetaling. Der bør også fastsættes et mål for hvor hurtigt udbetalingen bliver gennemført i Landbrugsstyrelsen.

Bedriftlederkrav (§ 11, stk. 3, nr. 2)

Landbrug & Fødevarer finder ikke, at der er behov for dokumentation, når der er krav i § 10, stk. 2, nr. 2 om en stemmeandel på minimum 50 pct.

Landbrugsstyrelsen bør være meget specifikke i forhold til, hvad de definerer som en selskabskontrakt. Landbrugsstyrelsen har mulighed for at se ejerskab og stemmeandele på CVR.dk.

Landbrugsstyrelsen anvender begrebet bedriftsleder og driftsleder vilkårligt. Det vil være mest hensigtsmæssigt for forståelsen, om Landbrugsstyrelsen valgte og brugte et af de to ord konsekvent.

Nedsættelse af udbetalt beløb (§12)

Det fremgår af §12, at tilskuddet nedsættes med 1 % pr. kalenderdag, hvis udbetalingsanmodninger modtages efter projektperiodens slutdato.

Det er positivt, at der er en gradueret nedsættelse, men da der kan være tilfælde, hvor ansøgere ikke har færdiggjort sin etablering inden fristen, fx pga lang sagsbehandlingstid på tinglysning, bør der være en mulighed for at udvide fristen i begrundede tilfælde.

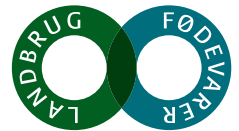
Bortfald af tilskud (§14)

Det fremgår af bekendtgørelsesudkastet, at tilskuddet kan bortfalde i flere tilfælde. Bl.a. hvis projektet ikke opretholdes i 3 år. Såfremt der sker uforudsete hændelser, fx 2 år efter udbetaling, så bør det kunne håndteres uden totalt bortfald. Se i øvrigt kommentarer til §8.

Formuleringen "tilsagnshaver lægger hindringer i vejen for kontrolmyndighedens adgang til området for etableringen" er upræcis. Især "lægger hindringer i vejen". Er det ved nægtet adgang til kontrol? Såfremt man ikke er klar til at indsende sin udbetalingsanmodning inden for 1 år og 20 dage efter ansøgning, så bør der være et alternativ til totalt bortfald.

Kommunikation (§17+18)

Det er vigtigt, at ansøgere har mulighed for at kommunikere via e-mail, når det er relevant/hvis Tast Selv fejler. Det er også vigtigt, at rådgivere har mulighed for at kommunikere med Landbrugsstyrelsen på ansøgers vegne i forhold til ung landbrugerstøtte.

Kommentarer til vejledning

Det vil være nyttigt med en tidslinie over ordningen, herunder ansøgning, projektperiode, frister for ansøgning om udbetaling og opretholdelsesperiode, herunder en kort beskrivelse af de krav, der knytter sig til forskellige tidspunkter. Arbejdskraftsnormerne bør også fremgå af vejledningen.

Side 13, 3.5.5: Er det kun muligt at søge tilskuddet en gang, og såfremt projektet ikke gennemføres, bortfalder tilskuddet?

Eksempelvis kan man forestilles sig en bank stille betingelse om, at man skal have tilskuddet såfremt, de skal finansiere et ejendoms køb. I dag vil man typisk få afdækket hele finansieringen inden, der indgås en endelig købsaftale, og i det tilfælde man får søgt og får tilsagnet, men handelen ikke bliver til noget, er man så låst for at kunne søge igen på en anden ejendom?

Side 13, 3.5.6: Som anført i ovenstående kommentarer har Landbrug & Fødevarer svært ved at forstå, hvilken tinglysning, der er den gældende. Vil Landbrugsstyrelsen uddybe og evt. hjælpe med en forklaring på, hvordan nedenstående eksempler ville behandles?

Eksempel 1

Der lyses et betinget skøde i 1. januar 2019 til ansøger.
Dette erstattes af et endeligt skøde i 1. marts 2019 til ansøger.
Overtagelsesdatoen i skødet er 28. februar 2019.
Den gamle tinglysning forsvinder.

Hvilken dato regnes de fire år fra?

Eksempel 2A

Landbrugeren køber en besætning i maj 2017. Der lyses ikke virksomhedspant.
Landbrugeren køber en fast ejendom i 2020, der sker tinglysning af skøde (endeligt/betinget) 1. maj 2020 til overtagelse samme dag.

Kan landbrugeren søge støtte i 2023? Og kan ansøgningen baseres på besætningen også eller er det kun den faste ejendom, der udgør en støtteberettiget etablering?

Eksempel 2B

Landbrugeren køber en besætning i maj 2017, der lyses samtidig virksomhedspant til banken.
Landbrugeren køber en fast ejendom i 2020, der sker tinglysning af skøde (endeligt/betinget) 1. maj 2020 til overtagelse samme dag.

Kan landbrugeren søge støtte i 2023, idet ejendommen er købt mindre end 4 år fra ansøgningstidspunktet?

Eksempel 3

En ung landbruger indgår i et interessentskab sammen med 1 anden landbruger. De bliver enige om at opløse interessentskabet, og den unge landbruger køber derfor den anden landbruger ud og driver virksomheden videre alene i enkeltmandsvirksomhed. I den forbindelse lyses nyt skøde til enkeltmandsvirksomheden.

Kan den unge landbruger søge etableringsstøtte?

Kan der ses bort fra en tinglysningsdato for køb af den første landbrugsejendom, hvis ejendommen har været udlejet fra købstidspunktet, og indtil ansøger selv begyndte at drive jorden personligt eller i et selskab med flere ejere?

Side 14, afsnit 3.5.7, se bemærkning til bkg § 3, stk. 1.

Side 16, afsnit 3.5.14, Det bør anføres, om man ligeledes kan være støtteberettiget ved at købe en andel eller en aktieandel.

Det bør anføres, om forpagtere kan søge om tilskuddet, såfremt de har købt maskiner, der kan tinglyses virksomhedspant i. Der er i udgangspunktet ikke en tinglysning, når man køber maskiner, men der kan nok tinglyses virksomhedspant, hvor specifikke aktiver er nævnt.

I rådgivningscentre ses mange forskellige konstruktioner i øjeblikket, og nogle unge kunne måske godt finde på at forpagte en virksomhed inkl. maskiner mm. De kan ikke søge som vi læser det. Kunne en 5-årig tinglyst forpagtningsaftale træde i stedet for købsaftale/tinglyst køb?

Side 16, afsnit 3.5.15, se kommentar til bkg § 11, stk. 3, nr. 2.

For virksomheder med flere ejere, er der forhold, der ikke beskrives i vejledningen. Dette illustreres bl.a. af følgende situationer/spørgsmål:

- A. Det fremgår ikke entydigt af vejledningen, om tilskuddet søges af en person i ejerkredsen, eller om tilskuddet søges af virksomheden med ophæng i en (med-)ejer, der opfylder betingelserne om ejerandel og reel kontrol. Det fremgår derfor heller ikke klart, hvordan dette virker i forhold til krav til ejerskab og tinglysning.

Eksempel: to unge landbrugere, der begge er under 41 år på ansøgningstidspunktet, driver planteavl på 350 ha forpagtet jord i regi af et driftsselskab (et APS, A/S eller I/S), hvor de hver især ejer 50 pct. og har 50 pct. af stemmerne. Driftsselskabet ejer p.t. intet, men den ene medejer ejer en mindre landbrugsejendom, som driftsselskabet forpagter, og de ejer hver for sig de maskiner, som driftsselskabet anvender ved driften af jorden. Hvordan skal ansøgningen udformes? Søger virksomheden etableringsstøtten med ophæng i dem begge, eller skal de organisere tingene, sådan at støtten kun søges med ophæng i den ene part?

Har det i den forbindelse en betydning, hvis deres driftsselskab tidligere har modtaget støtte i 1-4 år efter den gamle ordning?

Den ene medejer ejer en landbrugsejendom. Hvordan vil tinglysningsdatoen for hans køb af denne ejendom påvirke ansøgningen? Kan/skal der tinglyses pant i denne ejendom? Skal driftsselskabet evt. i visse situationer overtage den personligt ejede maskinpark, hvis der ikke kan tinglyses pant i fast ejendom eller besætning, eller kan de fortsætte med det personlige ejerskab for maskinerne og lade Landbrugsstyrelsen få tinglyst pant i maskinparken ad den vej?

- B. To brødre har overtaget deres forældres ejendom i et APS sammen med to eksterne investorer. De to brødre ejer hver især 20 pct. af virksomheden som A-anparter, og de to eksterne investorer ejer hver 30 pct. som B-anparter. Alle 4 ejere har hver især 25 pct. stemmeandel, men de to brødre er tilsammen sikret den faktiske kontrol med virksomheden via selskabets vedtægter. Kan virksomheden søge etableringsstøtten med ophæng i de to brødre, der begge er under 41 år, eller vil de være afskåret fra at søge, fordi de ikke hver for sig har tilstrækkelig ejerandel og kontrol?
- C. Far og søn har påbegyndt et generationsskifte på følgende vis: Sønnen har købt 50 % af landbrugsejendommen, så den ejes personligt 50/50. De har i fællesskab stiftet et I/S (50/50), der ejer besætning, maskiner og øvrigt løsøre. Sønnen opfylder alle krav i forhold til den nye etableringsstøtte. Skal Landbrugsstyrelsen have pant i besætning og maskinpark, eller kan der noteres pant i den faste ejendom? Vil det i denne situation altid være dato for sønnens køb af de 50 pct. af landbrugsejendommen, der tæller som etableringstidspunkt, eller kan det være datoen for oprettelsen af deres fælles I/S, der skal tælle, hvis sønnen først er begyndt at deltage aktivt i landbrugsdriften, da de stiftede deres I/S?
- D. Far og to sønner delvis generationsskifter og opretter I/S eller ApS med ejerandele 33,33%. De bliver udfordret på 50 % stemmeandel (medmindre at faren afgiver stemmeandel). Hvordan skal dette løses? Kan sønnerne søge om tilskuddet sammen, forudsat at de er under 41 begge to, og ellers lever op til de andre krav (uddannelse og bedriftsledelse mv.)?

Side 17, afsnit 3.5.17, Det er simpelthen uklart, hvad der skal tinglyses og hvordan. Det fremgår af vejledningen af udgifter til tinglysning af pant, skal landbrugeren selv afholde. Det bør fremgå, hvad der skal pantsættes, og hvor meget der skal pantsættes. Er der i praksis et mindstekrav til værdien af den maskinpark eller den besætning, som Landbrugsstyrelsen skal have noteret pant i, hvis ansøgeren ikke ejer en landbrugsejendom?

Hvor meget beløber disse udgifter til tinglysning af virksomhedspant sig til?

Side 18, afsnit 3.7, Det bør anføres, at landbrugere, der kun har modtaget tilskuddet under den gamle ordning i 1-4 år, kan søge etableringsstøtte, hvis de opfylder de øvrige støttebetingelser, men at det er mere end 4 år siden, de søgte og modtog deres første tilskud under den gamle ordning. Det vil sige, at de er ude over perioden på 5 sammenhængende ansøgningsår, der var rammen om tilskuddet efter den gamle ordning.

Hvis en ansøger tidligere har modtaget støtte efter den gamle ordning i 1-4 år, vil det så være et krav, at ansøgeren søger etableringsstøtten i den virksomhed (det CVR-nummer), som ansøgeren søgte tilskuddet i under den gamle ordning? Eller kan man søge etableringsstøtte i regi af en anden virksomhed (et andet CVR-nummer), forudsat at der fortsat sker en modregning af den tidligere udbetalte støtte efter den gamle ordning? Vil der i givet fald gælde særlige vilkår for, at ansøger kan få godkendt, at der er tale om en videreførelse af den tidligere virksomhed? Og i så fald hvilke?

Side 25: afsnit 4.7. Indledende afsnit samt sidste afsnit i boksen "forpligtelser": Der skal angives hjemmelshenvisninger, da det ikke fremgår, hvorvidt det er en af forordningerne eller den CAP-strategiske plan, der indeholder reguleringen af sanktioner for overtrædelse af støtteberettigelseskriterier og forpligtelser.

Side 29: Det fremgår ikke noget sted, om der ligeledes skal skiltes fysisk, eller om det kun er online. Det bør angives, om skiltning er et krav i opretholdelsesperioden, samt hvornår man må tage skiltene ned.

Side 33, afsnit 6.10.1. Tekstboksen. Der er forkert henvisning til afsnit 4.7. forpligtelser. Der skal i stedet henvises til afsnit om støtteberettigelseskriterier.

Side 34. Afsnit 6.11.3-6.11.5: Disse afsnit hører under afsnit 6.10 og ikke 6.11, da de vedrører bortfald af tilsagn og ikke nedsættelse af tilskud.

Side 35, afsnit 7.2. Det bør angives, om tilsagnshaver årligt bliver orienteret, hvis Landbrugsstyrelsen konstaterer, at man fortsat opfylder støtteberettigelseskriterier og forpligtelser.

Side 37. afsnit 7.3.4. Stavefejl i overskriften "stemmeandel".

Side 37, afsnit 7.3.7. Sætningen "Du må dog ikke sælge så stor en andel..." er uklar. Hvornår er andelen for stor?

Side 39. Afsnit 8.3. Der skal hjemmelshenvisning til regler om force majeure.

Landbrug & Fødevarer står naturligvis til rådighed for opfølgende dialog.

Med venlig hilsen

Mette Trudsø Kruse

Chefkonsulent
EU & Frø
MTK@LF.DK

Mikkel Vestby Jensen

Chefkonsulent
Erhvervspolitik
mivj@lf.dk